

Éljen a Nagy Októberi Szocialista Forradalom

Szegedi Egyetem

ötvenedik
évfordulója!

V. évf. 17. szám

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1967. november 6.

Az emberiség forradalma

Írta: Rácz János

méért folytatott küzdelemben a magyar és a szovjet dolgozók között olyan fegyverbarátság és szövetség kovacsoltódott, amely jelentős mértékben megkönnyítette a felszabadulás után a két nép közötti tesvári együttműködést,

ASzovjetunió a nehézségek ellenére hatalmas sikereket ért el a szocializmus építésében. Lenin tudományos gazdaságpolitikai tervei alapján kezdték meg a szocialista népgazdaság kiépítését. A szocializmus építését vezető SZKP maradéktalanul megvalósította azt a fontos lenini tanítást, melyet „A szovjet hatalom soronlevő feladatai” című munkájában hangsúlyozott: „A burzsoázia legyőzésén mi most az Októberi Forradalom vívmányai után a polgárháborúban aratott sikerek után valami sokkal nagyobb, bár formáját tekintve prózaibb dolgot érhetünk és kell hogy értsünk — mégpedig: — a burzsoáziát most, miután politikailag legyőztük és a győzelmet katonailag megszilárdítottuk, a népgazdaság megszervezése területén kell legyőzni, a termelés megszervezése, az össznépi nyilvántartás és ellenőrzés megszervezése területén.” A szovjet nép rövid idő alatt gazdasági téren, a termelés területén is legyőzte a burzsoáziát és a szocializmus építése terén elért eredményeivel már ekkor nagy hatást gyakorolt a világforradalmi folyamatra fejlődésére.

Hazánkat is a Szovjetunió szabadította fel, tette lehetővé a népi demokratikus forradalom kibontakozását. Azáltal, hogy a Vörös Hadsereg szétzúzta a német és magyar fasisztákat, erőszakapparátusát, lehetővé vált az addig kegyetlenül elnyomott belső forradalmi erők felszínre törése, megkezdődhetett a népi demokratikus forradalmi átalakulás. A magyar néptömegek felszabadulás nyomán feltörő forradalmi öntevékenység és cselekvése minden kétséget kizáróan megmutatta, hogy a negyedszázados fasiszta diktatúra sem tudta kioltni a dolgozókból a Tanácskörtársaság emlékét, a munkáshatalom utáni vágyakozást. A proletárdiktatúrát eredményező forradalom élén az MKP állt. Azt a közvetlen segítséget, amit a szovjet hatalom képtelen volt nyújtani 1919-ben, azt sokszorosan biztosította a megerősödött Szovjetunió 1945-ben és 1945 után.

A történelem menete teljes mértékben igazolta a kapitalizmus szükségszerű pusztulásának marxi-lenini elméletét. Beigazolódtott, hogy a szocializmus felépíthető egy

országban is, hogy a szocializmus feltartóztathatatlan folyamat. Annak ellenére, hogy a szovjethatalom fennállásának 5 évtizedéből közel 2 évtized az imperialisták által ki-robbantott és az ellenük viselt háborúkban és e háborúk okozta károk helyreállításában telt el, a Szovjetunió hatalmas ütemben fejlődött. A Szovjetunió ipara már 1940-ben közel 8-szor annyit termelt, mint a cári Oroszország 1913-ban, 1966-ban pedig a kommunizmust építő Szovjetunió ipari termelése 6 nap alatt produkál annyit, mint amennyit a cári Oroszország 1913-ban. Ma már 14 ország építi a szocializmust, illetve a kommunizmust. A föld területének 26 százaléka a szocialista világrendszer országaihoz tartozik, a világ lakosságának 33,1 százaléka ki-zsákmányolástól mentes társadalomban él.

Az Októberi Forradalmat a nem egészen 400 ezer tagot számláló Bolsevik Párt vezetésével vitték győzelemre, a kommunizmus építését vezető SZKP-nak ma 13 millió tagja van. 1918 végén a világon mindössze 10 kommunista párt létezett, mely pártok taglétszáma nem érte el az 1 milliót. Ma pedig már 90 kommunista párt vezet a munkásoktól harcot, mely pártok 50 millió tagot számlálnak. Még szembevetnőbb az imperializmus sorozatos veresége, ha figyelembe vesszük a gyarmati rendszer szétesésének nagy jelentőségű tényét, mely lényeges részét képezi a világforradalmi folyamatnak. Amíg 1914-ben a föld területének $\frac{3}{4}$ részén gyarmati és függő országok voltak, mely országokban a világ lakosságának közel 70 százaléka élt, addig az Októberi Forradalom, a szocialista világrendszer hatására a nemzeti felszabadító mozgalmak eredményeként a föld területének kevesebb, mint 10 százalékán van ma gyarmati uralom.

A szocialista forradalom győzelme, az alkotás, a tudomány, a művelődés, a szellemi kultúra terén is új fejlődést nyitott. Abban az országban, amelyben a forradalom győzelme előtt a lakosság $\frac{3}{4}$ része írástudatlan volt, ma több mint 48 millió fő tanult az általános képzést nyújtó különböző iskolákban, és 174 ezer köznevelő tanár működik. Ott, ahol Október előtt a főiskolákon és az egyetemeken 127 ezer hallgató tanult, 1966-ban 4 millió 123 ezer. A Szovjetunióban él és alkot ma a világ tudományos dolgozóinak $\frac{1}{4}$ része, mely adat egyben azt is mutatja, hogy a Szovjetunióban a tudomány közkinccsé, az egész nép ügyévé vált.

Hasonló képet mutat a Szovjetunió létezésével szorosan összefüggő többi szocialista ország fejlődése is. A népi demokratikus forradalom győzelme hazánkban is megnyitotta az egyetemek és főiskolák kapuit a dolgozó nép gyermekei előtt. A felsőfokú oktatási intézményekben Magyarországon a felszabadulás előtt 12 ezren tanultak, 1966-ban pedig több mint 80 ezren. Szegeden 1944-ben mintegy ezren, 1967-ben pedig a nappali, esti és levelező tagozaton 7,5 ezren. Úgy gondoljuk, ezek az adatok önmagukért beszélnek.

Az eddig eltelet 50 esztendő, a szocializmus és kommunizmus építésének eddigi hatalmas sikerei, a demokratikus forradalmi erők nagyarányú megerősödése egyértelműen mutatja, hogy Októberrel az emberiség fejlődésének új korszaka kezdődött, hogy Október az egész emberiség forradalma volt.

Immár félévszázada annak, hogy az egész világ figyelme Oroszország, illetve a Szovjetunió felé fordult. A páratlan érdeklődést és figyelmet 1917 októberére, a Bolsevik Párt vezette szocialista forradalom győzelme váltotta ki. Természetesen ellentétes előjelű érdeklődés és figyelem nyilvánul meg az uralkodó osztályok, az imperialista burzsoázia és az elnyomottak, a világ proletáriátusa részéről. A reakciós erők minden erőfeszítése arra irányult, hogy a lehető leg-rövidebb életűvé tegyék a világ első szocialista államának, a munkások és parasztok hatalmának a világ területére 1/6-án való fennmaradását, elejét vegyék ezáltal a szocialista forradalom lángjai továbbterjedésének. E reakciós cél érdekében semmilyen eszköztől, így a fegyveres intervenciótól sem riadtak vissza. A történelmi fejlődés kerekét visszaforgatni akarók reményei, agresszív törekvései eleve kudarcra voltak ítélve: a fiatal szovjethatalom Lenin vezetésével visszaverte a 14 imperialista állam intervencióját, legyőzte a belső ellenforradalmat, s ha nagyon nagy nehézségek közepette is, hozzákezdett a szocializmus építéséhez.

A világ népei rokonszenvvel, lelkesedéssel fogadták az orosz elnyomottak elnyomói feletti történelmi jelentőségű győzelmét. A pusztító imperialista érdekeket képviselő világháborútól sokat szenvedett néptömegek a történelem első szocialista államától — amely születése pillanatától külpolitikai alapelvevé a béke megteremtését és megőrzését tette — várták az esztelen háború befejezésének meggyorsítását. A nemzetközi proletáriátus a szocialista forradalom lángjának további terjedését, az orosz példa követését remélte. Ez utóbbi a magyar proletáriátus jóvoltából nem várható sokáig magára.

A történelem legnagyobb változásokat eredményező forradalmát bármennyire a legjobban előkészített, megszervezett fegyveres felkelés előzte is meg, Oroszország elmaradottsága, a szocialista állam megerősödése, a szocializmus építése szempontjából a kedvezőtlen nemzetközi helyzet miatt, nem volt egyszerű jelentőségének megfelelően megítélni, értékelni. Mindezek ellenére a bolsevikoknál kívül is sokan voltak, akik már az első napokban felismerték Lenin forradalmának, az emberiség történetében új korszakot nyitó szerepét, jelentőségét. Ezek közé tartozott John Reed is, aki az azóta híressé vált „Tíz nap, amely megrengette a világot” című könyvéhez írt előszavában 1919-ben a többi között ezeket írta: „Bárki bármilyen vélekedjék a bolsevizmusról, tagadhatatlan, hogy az orosz forradalom az emberiség történelmének egyik legnagyobb eseménye.” A Nagy Október óta eltelt 50 esztendő nemcsak igazolta Reed megállapításának helyességét, de minden kétséget kizáróan bizonyította, hogy nem egyik, de az emberiség történelmének legnagyobb eseménye zajlott le Oroszországban 1917 októberében.

Földünknek nem volt olyan lakott területe, amelyre ne lett volna közvetlen, vagy közvetett hatással az Októberi Forradalom. Az a tény, hogy a világ lakosságának 8 százaléka a föld területének 1/6-á kiskadát az 1917-ig egységes tőkés világrendszerből, hogy a tőkés társadalmi rendszer mellett végérvényesen és visszavonhatatlanul megjelent a szocialista társadalmi rendszer, ha ideiglenesen csak egy országban is, szükségszerűen döntő hatást gyakorolt az egész világ további fejlődésére. Az új korszak kezdetét mutatta a többi között a kapitalizmus általános válságának elmélyülése mellett a nemzeti felszabadító mozgalmak nagyarányú fellendülése, a gyarmati rendszer válságának állandósulása is. Az orosz proletárforradalom különösen nagy hatással volt a magyar forradalmi munkásmozgalomra. Az 1918-as októberi polgári demokratikus forradalom győzelme, a KMP 1918. novemberében történt megalakulása, majd a Tanácskörtársaság létrejötte, elválaszthatatlan összefüggésben volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmével. Lenin és a Bolsevik Párt nagy örömmel üdvözölték a magyar proletáriátus győzelmét. A szocialista forradalom vérengző győzelme Magyarországon a gyakorlatban mutatta meg a proletárforradalom győzelemre vitelének többféle úton és módon történő lehetőségét. Egyben igazolta azt is, hogy a leninizmus alapvető tanításai nemzetközi érvényűek, hogy az orosz forradalom tapasztalatai más országokban is hasznosíthatók.

A Nagy Októberi Forradalom győzelmét a dolgozók millióinak szervezett harca biztosította, mely harcot a viszonylag kis létszámú, de tapasztalatokban edzett Bolsevik Párt vezette. A marxizmus klasszikusai nemcsak a szocialista forradalom győzelméhez vezető út törvényszerűségeit tárták fel, kimunkálták a szocializmus építésének fontosabb kérdéseit is. A szocializmus egy országban való felépítésének, elméleti és gyakorlati kérdéseit Lenin dolgozta ki. Az új társadalom építése rendkívül kedvezőtlen körülmények között kezdődött meg: A világ egyik legelmaradottabb országában, melyet a hosszantartó imperialista háború még jobban tönkretett, a belső és külső ellenforradalommal vívott szakadatlan harcban kellett hozzákezdeni a szocializmus építéséhez. A fiatal szovjethatalom, a munkások és parasztok önfeláldozó harca alapján leküzdött minden akadályt; megsemmisítette az imperialista intervenciót és a belső ellenforradalmat, megvédte Október vívmányait. A nemzetközi proletáriátus minden lehetséges módon és eszközzel támogatta a szovjet munkások és parasztok hősi küzdelmét. Az októberi forradalomban az intervenció és az ellenforradalmárok ellen vívott harc frontjain a Vörös Hadsereg soraiban közel száz-ezer magyar internacionalista védte a világ első szocialista államát. A Tanácskörtársaság és a szovjet hatalom védel-

1917

Vinkler László linómetszete